رڼې اوښکې

Ketabton.com

ويناوال
اجمل اټک (يوسفزی)

کال 1379، تله

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب ځانګړني:

||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم: رڼې اوښکې

ويناوال: اجمل اټك "يوسفزی"

کمپوز او ډيزاين: ذبيح الله "وردگ"

د کمپوز ځای: ميرزا خان کمپوزنگ سنټر گل حاجي پلازه، دويم منزل، 208 نمبر دفتر

د چاپ شمېر: (500) ټوکه

نېټه: 1379 لړم

خپرندوی: د ښښي کلتوري ټولنه

د بيا خپريدا واك يې له نوموړې ټولنې سره خوندي دی.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترون

خپلې قدرمنې، درنې او پښتنې مور ته!

چې د سر وېښته يې د سره اوښتون څپېړو او نادودو، زما د روزنې او سوکالۍ په هيله له وخته مخکې سپين کړه.

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجمل د هينداري انځورونه

د ځو شپېو لپاره د فكر و خيال خلوتكدې له لاړ شئ، هلته مراقبه او له ذهني تزكېې وروسته د هيلو او عواطفو په سترګو د شاعرۍ نړۍ ته ورننوځئ، نفساني رجحانات د غيور فقر په زنځيرونو وتړئ، د زړه هينداره په هغو اوښكو ومينځئ چې لا راڅڅېدلې نه وي؛ نو هله به درڅرګنده شي، چې د ختيځ نوميالى فيلسوف علامه اقبال رښتيا ويلي:

شعر را مقصود اګرادم ګر ست

شاعرى هم ورث پيغمبرست

شاعر د پيغمبرانو عليهم الصواه و السلام په ميراث كښېنول دومره وړه خبره نده، شپې رڼول، له ستورو سره راز و نياز، نړۍ ته بل ډول كتل او له فن نه د سپېڅلي انساني هدف داسې هينداره جوړول چې راتلونكي نسلونه پكې خپل مخ وګوري د شاعر او فنكار نصب العين دى خو اوس زما تر مخ د ځلمي فنكار اجمل يوسفزي د زړه ټوټې پر تې دي، او دا مې پر ځان باور دى، چې انصاف به ورسره ونكړاى شم، ځكه زه متاسفانه د صاحب طرز اديب او ليكوال استاذ صميم غوندې د كامې هم نه يم، چې په \"كاموالله تعلى\" ځان وژغورم خو توكل پر خداى(ج).

كله كله څه چې ډېر وخت لوستونكي د يوه شعر په باب داسې فكر كوي، چې شاعر زما د زړه خبره كړې، حال دا چې شاعر خپل چاپېريال او مافى الضمير په ټكيو انځور وي، د دردونو، محيطي پېښو او نهيليو هماهنګي يو داسې شكل خپل كړى، چې:

ببلتانه په غم شريك كړم د غمجنو

د هر چا په غاړه ژاړم لكه نى

شاعر خپله مستي يا نيستي، شور ولولې او د احساساتو غورځنګ د استغراق پر پولو ورواړوي، او داسې انځورګر او عكاس ترې جوړى شي چې د حمزه بابا په وينا:

اوس چې هره بې لوڅه وايمه پند شي

كه نه! شاعر غريب د ځان له غمه مړ دى، نه د جهان خو چې ځان ترې اجتماعي او ټولنيز شوى؛ نو له خوښې نا خوښې پرته د هر چا د زړه خبرې كوي، او دا ځكه خوله فنپارو د شاعر شخصيت ډېر په زړه پورې ښكاري، په حاضر

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې غايب له خپلو نه پردي او په پردو کې خپل، او همدغه يقين مې په اجمل يوسفزي هم راځي، ځکه په دومره کم عمرۍ کې له طالبانو سره تر شيبر اوښتل، د مرگ له کومې نه تر حبس او بيا په حيرانوونکی ډول له دېر ربړنه وروسته آزادېدل هغه ځانگړنې دي، چې د ده د لېونۍ پوهې (شاعرۍ) مست غورځنگونه يې گڼلی شو.

يك تنها به په خونخوارو لا رو تلل څوك

د اجمل يوسفزي د شاعرۍ په باب څېړنه او نقد به ځکه بې وخت وي چې شعر د مېوې غوندې د شاعر د ونې له رسېدو سره جوخت گامونه اخلي، او پخيږي، او که له چا سره شك وي؛ نو په حمزه بابا به يې سپينه کړو، چې:

پخې بياتي به د وختونو په تنقيد شي زما

چې لاله کيفه ځينې کم ته راوتلی نه يم.

تخيل، رنگيني، پېغام، ښکلا او هنري ادا که د شعر لوازمات وي، نو ښاغلی اجمل پدې تول پوره خيږي، که څه هم زمونږ د زخمي هېواد لپاره خو يوازې د سولې او امن پيغام بايد هدف وي، او که مې نه گرموئ، نو بايد دا هر څه د اسلام د مقدس دين تر بنستيونو لاندې وي، ځکه افغانانو د ترقي پسندۍ د افکارو مزه وڅکله، چې تر اوسه مې لانشه ماته نده، نو ځکه دې زمونږ د هېواد فنکار او شاعر پخپلو زمزمو کې خپل مقدسات نه هيروي، حرکات، تلميح او د ادبي فنونو نور اصناف د شاعرۍ د تداوم او رنگينۍ اساسات دي، اجمل يوسفزی هم دغه ارزښتونه نه هېر وي، او د ادب د نورو زرگونو عقيدتمندانو غوندې يې په درنيښت يادوي:

يو غزلبوله زمزمه د مينې

د خړ خپبر په سردرو تېره شوه

د اجمل پدې ټولگه کې ما ته څه نا څه نظمونه د لېوني فلسفي مرحوم غني خان په تاثر ښکاره شول، او هغه قادر الکلامه شاعر چې څه ډول الفاظ د خپل فکر غلامان کړي وو، اجمل ورسره هم له همدغسې بې پروايي نه کاراخيستی، خو د پښتنو پلار خوشال بابا هم پر شعر همدغسې گوزار کړی، او پخپله رندانه ژبه وايي:

رنگ زما د شعر هېڅ سره سم ندی

لکه سپي را پسې گرځي په دنبال

اجمل يوسفزی چې د ژوند د کوم د ورشېبې اړوي، هغه د احساساتو د توپاني کېدلو او د دغې نفسياتي څپې له اوښتلو وروسته د يو ډول انفعال او ندامت امتزاج را منځته کوي، او پدې باب ما ته د خپل عالم او فاضل استاذ علامه رشاد يوه خبره را په زړه شوه، هغه درانه يو ځل په ټولگي کې راته وويل، چې د ليسو لسم ټولگي د پښتو درسي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتاب چې مې تصنيفاوْ؛ نو ما ترې ټول عشقي اشعار په قصدي ډول ويستلي وو،او هغه د دې لپاره چې د شاګردانو د اوخت د احساساتو او غريايزو د تشديد وي، نو په متبادل ډول مې ورته ديني، تاريخي او اجتماعي مسايل په مضمون کې ځای پر ځای کړي وو، او تر څو چې په تدريسي بنسټونو کې انحراف نه وي، د شخصيت د تکامل او پشپړتيا مسؤوليت په ښه ډول سر ته رسي.

اجمل يوسفزي چې ژوند ته سترګې پرانيستې، پخپل کور کې يې د پلار شهادت، هجرت او په زرګونو داسې فجايع ليدلي، چې روسانو او د هغوی ګډاګيانو رامنځته کړي؛ نو ځکه يې شخصيت د هېواد د مستقبل لپاره په زړه پورې فرهنګي نوښتونه رامنځته کولی شي، او پدې کچه ځواني هم حق لري، چې ووايي:

عشقه سلامونه چې سلطان دې کړم

لمر دې کړم شمله دې کړم اسمان دې کړم

ډېرې ککرۍ مرګ خاورې کړېدې

تازه کړم مجنون ژوندی د استان دې کړم

نو مبارك موشه، دا اجمل يوسفزی او دا يې د زړه ټوټې او د زړه ښيښې، زما هيله دا ده، چې که مې يې کماحقه درناوی نه وي کړی، نو رانه دې خيرني شوې او ماتې شوې هم نه وي.

ناګار

شوال المکرام /1420/23

ننګرهار پوهنتون استوګنځی

درونټه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګران اجمل جان یوسفزي ته

د ېوې لنډې سريزې په ځای، دا لاندې غزل ډالۍ ده.

عبدالوکيل اټك

زما د پلار د ځالې بازه

زما محمود زما ايازه

يې تسل مې د ټپې زړګې

زما دوست زما همرازه

تا د (ليونی) له جامه ځکلې

رنديې مست يې بې نيازه

لکه بحر د روند، کرارېې

ستاسينه ډکه له رازه

ته چې راغلې د ليلې له غيرېې

غاړه کړه ورمه له نازه

9/ 18 / 2000

پېښور تاكال دوشنبه

د ليلې دښتې په ګمنامو سپاهيانو کې شمېرل شوی اجمل جان درې مياشتې وروسته ژوندی راستون شو-اټك

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پیلیزې پرځای

له سلامو او نمانځنو وروسته.

د چا خبره په ژوندونې مې محشر ولید، که څه هم د کربلا له مېدانه مې سر روغ راووېست خو یوه لومړنۍ شعري ناچاپه ټولګه مې د زرګونو شازلمیانو په وینو لړلې په لېلې کې پرېښوده.

که له یوې خوا مې د شازلمیانو شهادت ژړوي له بلې خوا مې ټولګه هم ارام نه پرېږدي.

دغه ماتې ګوډې کرښې چې تاسې یې په \"رڼې اوښکې\" کې لولئ دغه زما د ژوند د راز او نیاز کرښې وبولئ او دا حق هم چا ته نه ورکوم چې هغه دغه په کې وکړي د فن له مخې ښایي کره کتونکي په خپلو برېتو لاس وهي او ووایي چې نیوکې او ستاینې زمونږ حق دی چې پرې یې وکړو. زه دا وایم چې که خوندوروي او یا بې خونده خو زما د زړه کرښې دي او ماته خوند راکوي، او په همدې کې مې د ژوند، مینې او عشق هغه بې بري راز هم پروت دی چې پرته زما د زړه او څښتن تعالی له ذاته اّن خپله معشوقه مې هم پر ما پوه نه شوه چې زما ورسره مینه وه!؟

نور تاسې درانه

او خپله خوښه مو

ستاسو اجمل

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

بختور

سترګو سترګو ته تصویر ناتمام راغی

چا وې یار دی ژرمې خولې ته سلام راغی

د توحید تورې مې وویل مسلمان شوم

ستا د عشق د برکته الهام راغی

بت شکن شوم د کعبې بدرنګان وژنم

چې سینې ته مې د ښکلیو امام راغی

ستا پر مخ د تور زلفو وریځې بار شوې

نا ببره سره غرمه کې ماښام راغی

بیا د سترګو د خمانو پیالې اړوم

لوند ګریوان مې په نظر کې ډک جام راغی

ما ویل اوس به مې ترې شکر دی خدایه!

د خورو زلفو کړۍ کړۍ لام راغی

نن به زنه را ترې مرګ مې علاج دی

بختور یم په آسمان آرام راغی

زمری 5

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

آسمانونه

هر څه نه چې ګلونه جوړوم

ليونی يم زنځېرونه جوړوم

ما مه ولئ په کاڼو ايينه مخو

انځور ګريم تصويرونه جوړوم

د ميني بدخشان مې چالوټلی

چې له اوښکو سره لالونه جوړوم

د يار د شکلا لمر نيسم ملګرو

چې په شونډو آسمانو نه جوړوم

/ 1377زمری / 5

ولور

سږ سپين غر ماکسي کميس نه لري

واوري ونه وربدې

مست، مست سيندونه چپ دي

د اتڼو په څېر سږ نه غړمبيږي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې ګونګي، ګونګي شول

لکه د پېغلې چې رانجه تېر شوي

دا کال بې شانه وچکالي راغلې

کوکنارو ګل ونه که، جل ووهل

او په کامه کې هم د ګوړو، ګنو خونده نشته

خېر

زلمي ټول، پنجاب ته تللي

او

هلته به خښتې اچئ

چې ستا ولور پوره کړي.

د ګران هېواد د سختې وچکالۍ کال 1379

ټليفون؟!

ستا د سترګو د رمزو خبرې خوند راکوي

والله د دې نه هم ډېر

ستا د لاسو اشارتو خبرې خوند راکوي

لنډه په دا چې؛

دومره کېفونه ماته کله بخښي

چې دې ونه وېنم

او

په تليفون باندې له ماسره خبرې کوئ

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

غـلا

نن اعتبار ستا په سبا نه کوم

کافرې بس د سود سودا نه کوم

سترګې ترم چې ښکلي ونه وينم

نور په هغه او دا ژړانه کوم

درواغ دې منمه بادوه يې آشنا

باور دې هېڅ نور په رښتيا نه کوم

باده د يار د پلونو خاورې راوړه

د رندو سرګو مې دوانه کوم

د اوښکو جرګې

راځئ د خپل تقدير ټېر ونيسو

هلئ د ژمي مازيګر ونيسو

سر به د اوښکو ګرېوانه کې ټيټګ کړو

ګوندېکه خدای کول ګوهر ونيسو

د صبر ونې مو په زړه کرلي

په نن سبا کې به يې ثمر ونيسو

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځي آشنا، راځئ ای تللو اوښکو

د انتظار پر بنو غر ونیسو

اوښکې جرګه، جرګه د یار پر غاړه

پر یو ځي ګوندې مرورونیسو

لکه هنداره کې تصویر ښکاره شي

بڼې وهئ که نن سحر ونیسو

د کنړ سین سندریز شور وړی دی

ځو اباسین ته چې ګودر ونیسو

جهانونه جوړم

شاعر یمه کاږه واږه فکرونه جوړم

خېره کښې یم طبیعت نه تصویرونه جوړوم

بې آبه مو کړ کیله د زړه پر ځمکو کرې

فنکاریم د خپل انده سره ګلونه جوړوم

د ذهن ښامار وژنم اژدها را ایله ومه

په ماتوګوډو کرښو جهانونه جوړوم

بې شمیره ملکې مې د خیال تارونه اوبدي

د شعر پېغلې ته نوي لباسونه جوړوم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه بادیم نه پیچومی، نه سین نه اباسین یم

یو غرېږم له هر څه نه غورځنګونه جوړوم

ښکار

عشق د سر سوری راسره په هره لار روان دی

لکه میږی له ځانه غټ راسره بار روان دی

بېلتونه روح را نه جلا ځغلي تر شانه ګوري

لکه سور هیبت وهلي روس کتار روان دی

په صراط پل باندي مې زړه پخپله خوښه بیایي

لا تر ویښته هم لېونی پر نری تار روان دی

شونډې لاسونه سترګې سرې دلته هر یو خوښوي

زمونږه کلي کې همدغه شاني ښکار روان دی

غزل

د مطرب ګوتې روسي بم رېبلي

چې رباب نشته زړونه غم رېبلي

دغه بې وخته خاورې شوي ځواني

دلته په ظلم یو صنم رېبلي

مړه مینه ښه ده نه د بل په برخه

چې ورته ګورې دم په دم رېبلي

د اجمل زړه او فکر دواړه خدایږو

د چا خمارو په ستم رېبلي

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه دی

سوی په اور باندې لړمون ښه دی

دلته له هر څه نه جنون ښه دی

ژاړه چې پوښې د یار په قدر

مینه کې تل آشنا بېلتون ښه دی

هره شېبه شېبه چې لارې څارې

په تمه تمه کې ژوندون ښه دی

چې نه ننګ او نه غېرت ولرې

څوک وای همداسې هم پښتون ښه دی

تله-لومړی-1379

پېښور

ګودر

د ګودر څنګ کې پرون

روسی لښکر تیر شوی

نوره به نه ځي هلته

دا نن خبره نه شوې؟!

هغه کوچۍ پېلغوټې

لار کې خړماڼ

وهلې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماین

د تورو غرو لمن کې

هاله کنډرو پورته

زړو قبرونو سره

ما د ښیښو ښکارته!

چل چلکي جوړول

خو

اوس روسي نامردو

زما ښکار له پاره هلته کې ماین ینښي دي

حمزه بابا

د زړه په سر مې سره لمبه تېره شوه

سوړ او سیلي کې خاطره تېره شوه

د تخیل هېنداره پرې وتله

ترې د جانان ښکلې څېره تېره شو

منګلي مه ماته وه بخته زما

خیر دی که نن دې پیمانه تېره شوه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه په پاڼو کې ساتمه آشنا

د مينې داغ که زما نه تېره شوه

د غزلبول خيبر په خړو درو

څه غم لړلې حادثه تېره شوه

1376سلواغه / 25/ خيبر

سندرې

په اورنو کې سندرې، په ويرونو کې سندرې

آشنا په مونږ فرض کړې کړاونو کې سندرې

د تورو سکرو تورې د غزلونو شينکې کاږې

د سور وطن پر څمکه تنورو کې سندرې

پخوا يوه ميوند، کې نن په هره دښته وايې

پېغلې غرونو کې سندرې په رغونو کې سندرې

په ژبو سره داغونه او پر شونډو پرهرونه

ځليږې آنگيو هم مخونو کې سندرې

ودونو کې مو نوی دود په ساندو ورگډ شوی

پښتنې ښځمنې وايې مرگونو کې سندرې

آهنگ شته لا هر څه کې، بس يو (يون) له خدايه غواړې

په کنډکو کې سندرې په ځرمنو کې سندرې

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د څڼو سیوري لاندې زلمیان په ګډه وایي

په چك چكو كې سندرې، اتڼونو كې سندرې

لېونی

یو زه یم لېونی بل مې جانان دی لېونی

په مینه محبت كې درست جهان دی لېونی

خاموشه سمندر دی په څپو څپو غورزي

سینو كې ولولې د عشق توپان دی لېونی

په ښار بیابان كلي كورو كې لېوني دي

په ستورو په سپوږمۍ ډك شین آسمان دی لېونی

د ګلو د بلبلو د ښكلو په وږمو كې

یوازې اجمل نه ټول ګلستان دی لېونی

/ 1376وری / 24 قندهار ښار

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمن

د مينې په رنځ پروت يم د حسن دوا غواړم

ياره يوه لپه خوږمن زړه ته دعا غواړم

ملنګ يم بينوا د رګاګانو سترې کړې

ځولۍ غوړوم زه نن خپل آشنا نه سخا غواړم

نظر ته مې له وړانګو چې جانانه جوړه وله

د شنه آسمان لمن کې سپوږمۍ نه زه تا غواړم

اوښلن سمندر راغی د سترګو پر بڼو مې

د درست عمر ژړا باندې يوه خوله خندا غواړم

څه قبلوي

نه مې وژني نه ژوندون قبلوي

ياره نه وصل نه بېلتون قبلوي

عشق بېله سودا بېله دنيا ده

نه ټنې او نه جنون قبلوي

نه خوښي راکوي نه ژړا تل

نه غمو نه نه سکون قبلوي

مينه څه ده لېونتوب، ليونتوب

نه يو فکر نه ترون قبلوي

/ 77زمری / کامه ښخيو کلی

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسوایي

نوره دې آینه کې د جام پریوتو

شور شو میخانه کې خیام پریوتو

شونډېو نه دې جوړ مسکي ګلونه شول

یاره په سجدو شو امام پریوتو

اوس لامستۍ واخستم بې خوده شوم

زړه کې مې د مینې الهام پریوتو

اوس به سر په دار شي اجمل وګورئ

راغله رسوایي شوه الزام پرېوته

ګیلې

راشه له سترګو مې تیارې لرې کړه

خورې د غم تورې پردې لرې کړه

تر څو به څېې مونږ سیلۍ د هجر

راځه راځه ګلې پلمې لرې کړه

راشه یو دم مې د وصال لمبه کړه

بیا د وربله دې ایرې لرې کړه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

راشه پوښتني ته بندي دې يمه

د مين پښو نه زولنې لرې کړه

خير په خندا او په مسکا شه ورته

د خوار اجمل له زړه ګيلې لرې کړه

پښتنې پروين ملال ته!

ګل شوم د اغزو لمن کې پريو تم

بخته! د لمبو لمن کې پريوتم

ډېر مې زړه په خيال تصور وخندل

شه د کړاو لمن کې پريوتم

زغم د پښتنې حيا مجبور کړمه

نن د پښتنو لمن کې پريوتم

ټول عالم شو ګيردې او مونږ خواران

آه! د شوګيرو لمن کې پريوتم

اوښکې مې تسبح وې تر سهار، سهار

غمه! د سجدو لمن کې پريوتم

دومره خو لا سترې خياله نه يمه

نه چې د درخو لمن کې پريوتم

ياد د خوږې مينې را تر ستړګو شي

خدايه د غمو لمن کې پريوتم

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما قتلوي

په سرو شونډو نن بیا ما قتلوي

سرې تورې دي لیلا ما قتلوي

بختور یم چې په خپل لاس سبا یار

په خوښي او په خندا ما قتلوي

ځل بل تورو سترګو کې چړې دي

قصاب نه دی آّشنا ما قتلوي

پر بڼو باندې مېلمه دی د یار ځور

په سلا او دلاسا ما قتلوي

/ 14وری / 1376 کویته سرانان

لیلې ته!

قصاب لکه پسونه افغانان حلالول

شمال کې ظالمانو انسانان حلالول

نسیم خوشبویي راوړه شمال نه د سرو وینو

خزان چاړه په لاس تازه ګلان حلالول

د عشق لېوني ترېي د خونخوارګو توکې ښکیل شول

د مینې په سزا یې پتنګان حلالول

اجمله غرو رغو کې زرکانو وژل

ټپس چې په دوکه باندې بازان حلالول

– 1377مزارشریف

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مينې زمزمه

د ژوند شپبه په ځغليدو تېره شوه

لکه سيلۍ د مخ په تلو تېره شوه

قاتلو سترګو ماشوم زړه کړشهيد

د بورې مينې په سلګو تيره شوه

يوه لمبه د سپينکي مخ مې پر زړه

لکه د لمر په پرېوتو تېره شوه

يو غزلبو له زمزمه د مينې

د خړ خيبر پر سردرو تېره شوه

دنيا د مينې په خوښۍ تېريږي

په خوار اجمل په ژړېدو تېره شوه

Download from: ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هجر شپې

نه راځي نظر ته اشنا نه راځي

ځکه مې په خوله هم خندا نه راځي

تېر د دنيا عمر په ما خوار شولو

يو د مينې يار هم په خوا نه راځي

څه څه پر ما تېر شول څوك خبر نه شول

شمه يم په چغو ژړا نه راځي

پل به د آشنا په سترګو ښکل کړمه

داسې شپېې کله په ما نه راځي

عشق آباد نېسا هوتل

/ 25زمرى / 1378

Download from: ketabton.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library